

tepav | epr

economic policy research institute
ekonomi politikaları araştırma enstitüsü

Türkiye Ekonomisinin Görünümü

Fatih Özatay

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı

25 Ocak 2007

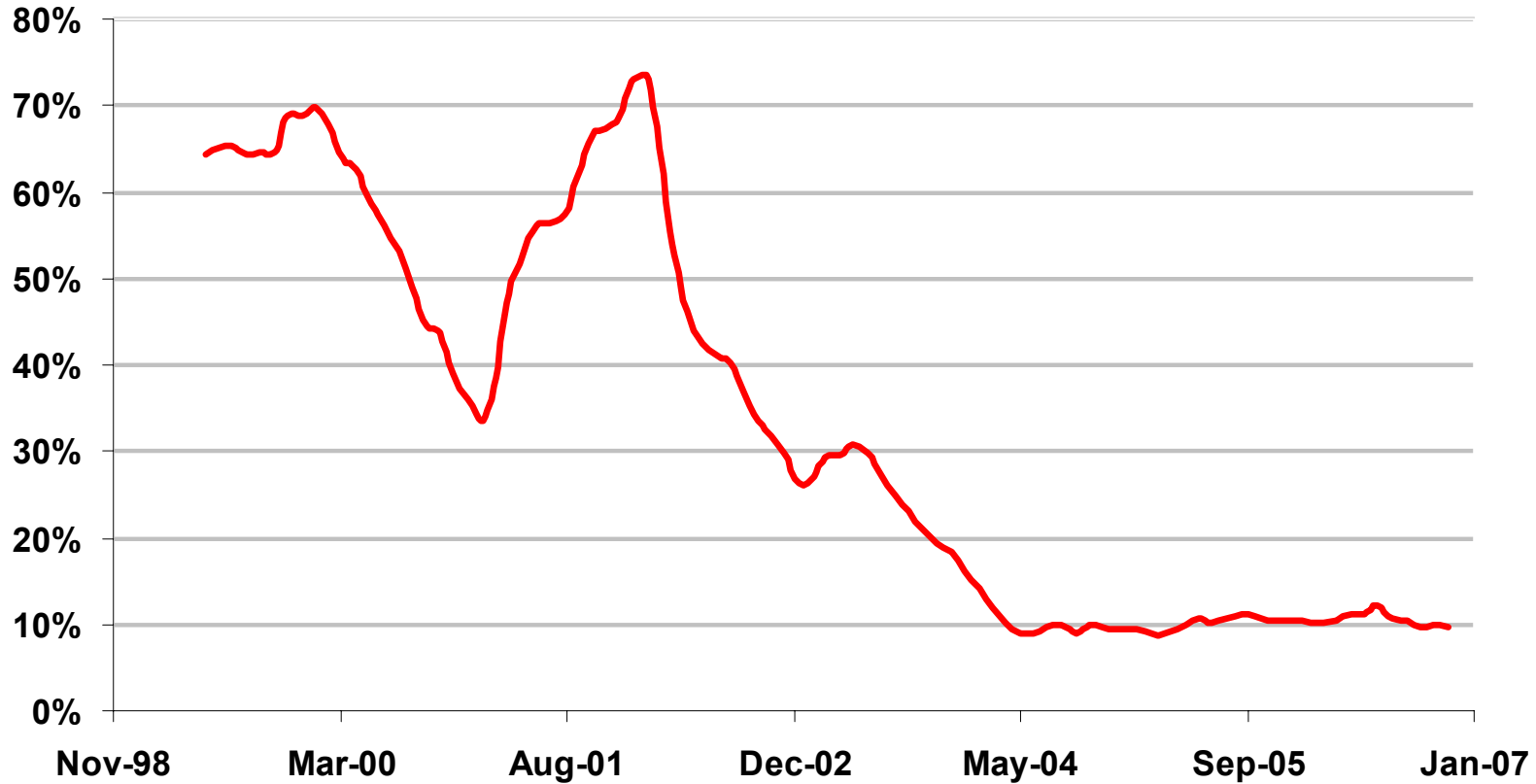
Çerçeve

- Son gelişmeler
- Problemler ve riskler
- Gerekli politika tepkileri

Dikkate değer başarılar (1)

■ Enflasyonda yaşanan çarpıcı düşüş

2000-2006 Yıllık Tüketici Fiyatları Enflasyonu

Dikkate değer başarılar (2)

- 2002'den beri gerçekleşen tempolu büyüme
- Yıllık ortalama büyüme hızları;

→ 1970-2001 → 3.9%

→ 2002-2005 → 7.8%

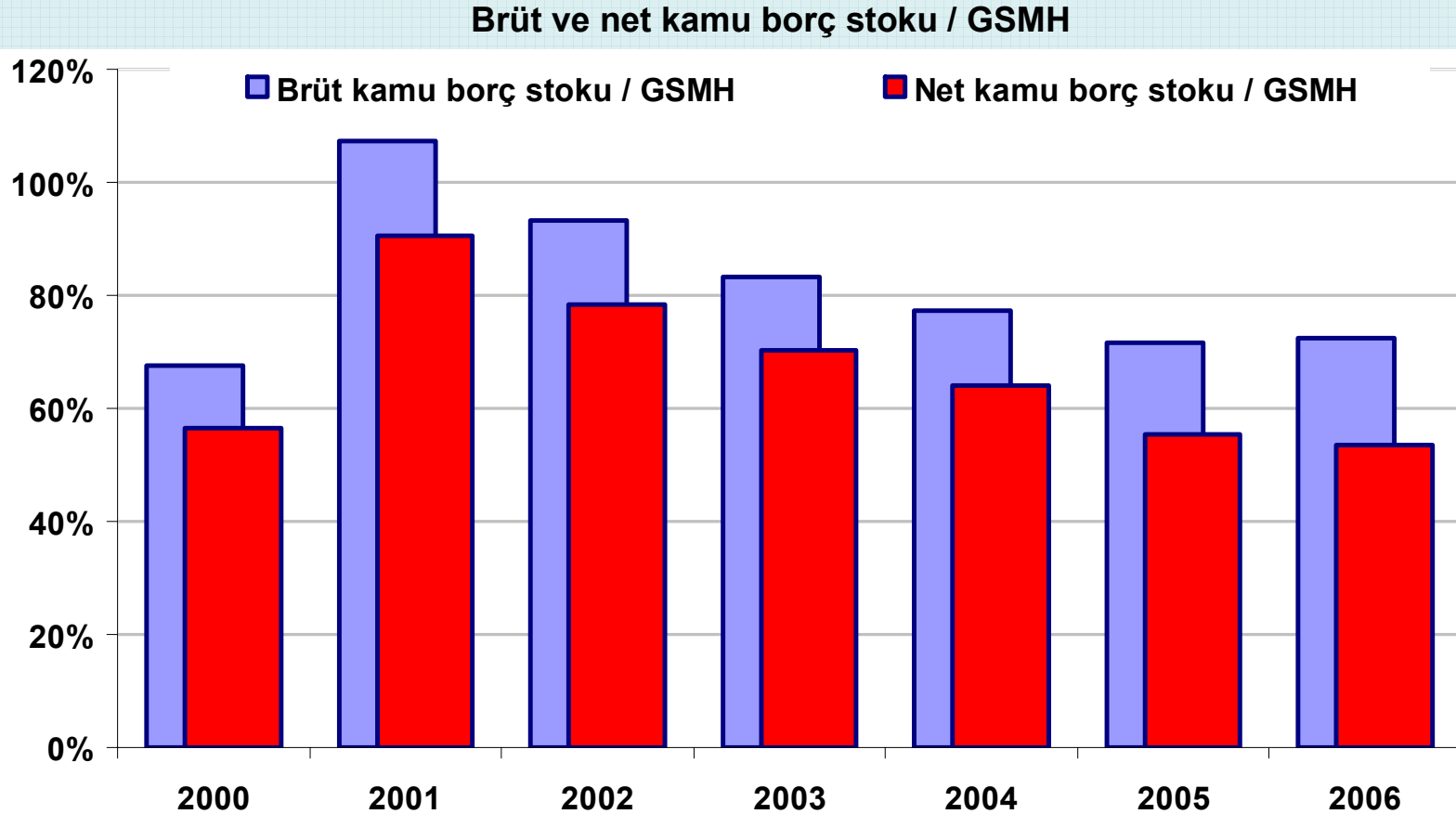
→ 1980-2001 → 3.5%

→ 2006 → 5.7%

→ 1990-2001 → 3.0%

Dikkate değer başarılar (3)

- Çarpıcı bir şekilde gerileyen kamu borcu / GSMH oranı

Dikkate değer başarılar (4)

- Denk bir bütçeye doğru

Kamu kesimi borçlanma gereği / GSMH:

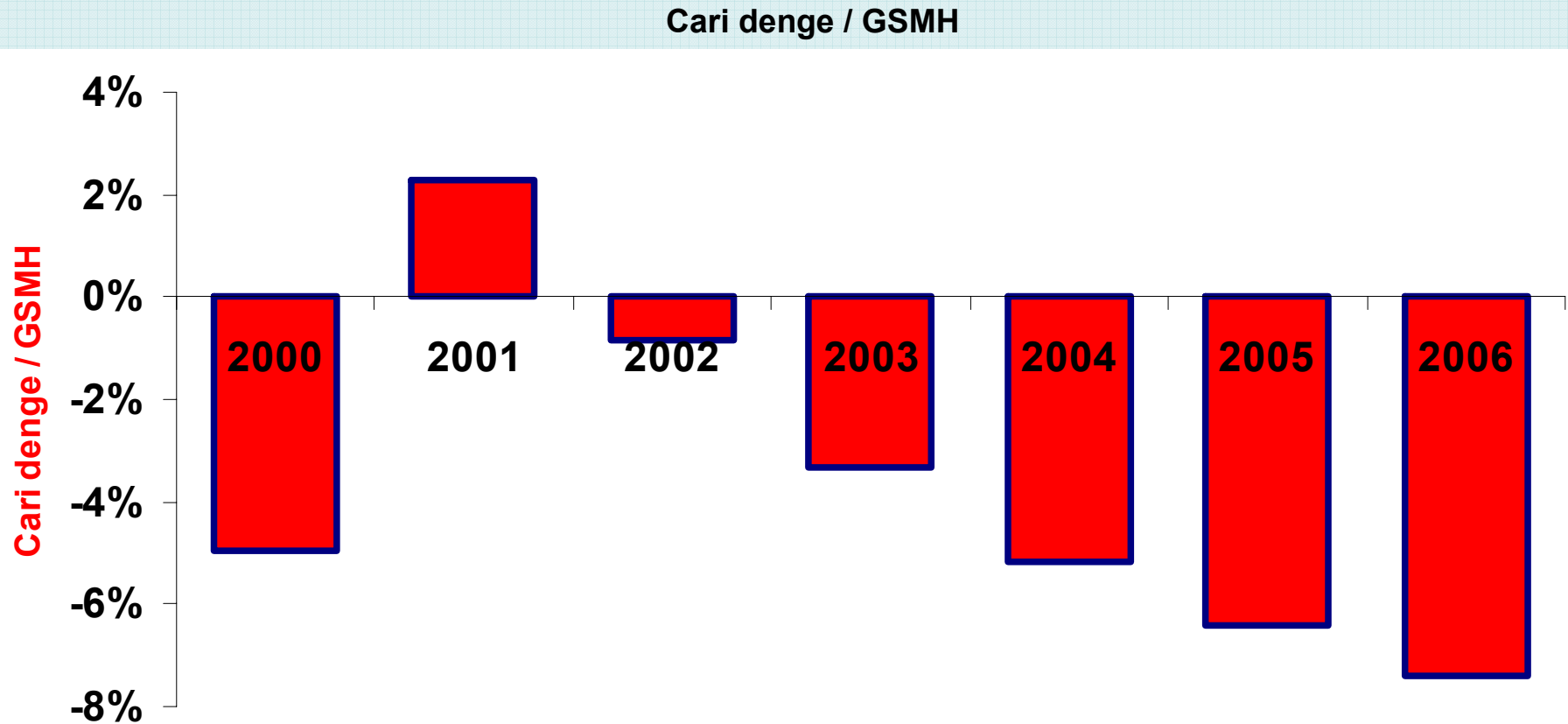
- 2002 → 14.6%
- 2003 → 9.3%
- 2004 → 4.7%
- 2005 → -0.4%
- 2006 → -3.1%

Dışsal şoklara karşı daha esnek bir ekonomi

- Bankacılık sektörü reformu
- Bağımsız merkez bankası
- Özelleştirmeler
- Artan verimlilik artışları
- Yatırım ortamındaki iyileşme

Problemler (1)

- Cari açık artıyor

Problemler (2)

■ Artan işsizlik

→ 2001 Ç3 → 7.8%

→ 2002 Ç3 → 9.6%

→ 2003 Ç3 → 9.4%

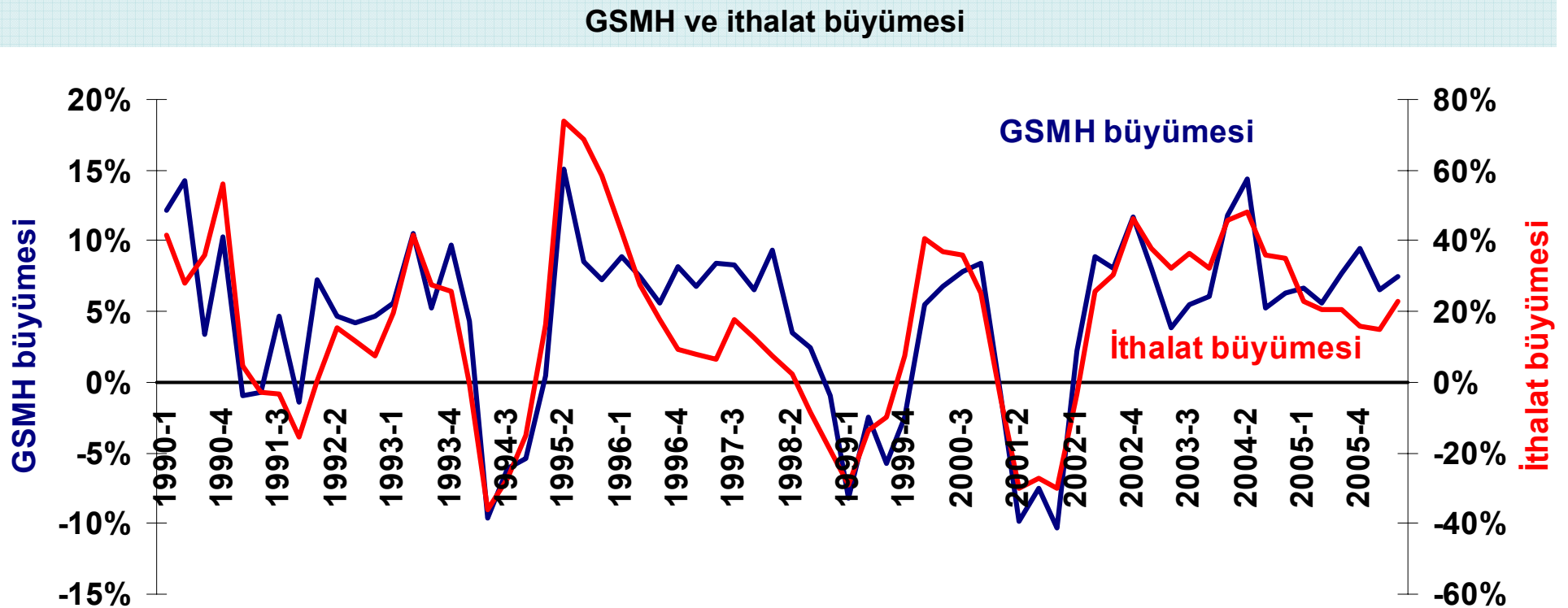
→ 2004 Ç3 → 9.5%

→ 2005 Ç3 → 9.7%

→ 2006 Ç3 → 9.1%

Bazı yapısal sorunlar (1)

- Cari açık ve büyüme arasındaki anlamlı ve pozitif ilişki

Bazı yapısal sorunlar (2)

- Hızlı büyüyen sektörler diğerlerine göre üretim süreçlerinde daha fazla ithal ara girdi kullanıyorlar

	Ortalama büyüme (2002-2005)	İthalat bağımlılığı
Büro muhasebe, bilgi işleme makineleri imalatı	%37	0.268
Radyo, televizyon ve haberleşme cihazları imalatı	%27	0.234
Deri	%1	0.151
Tekstil	%0	0.13

Bazı yapısal sorunlar (3)

- AB'ye yakınsamak için daha yüksek bir potansiyel büyüme oranına ihtiyaç vardır

**Türkiye'de kişi başına
düşen milli gelir
(AB-25 ülkelerinin
ortalama değerinin yüzdesi
olarak)**

	2004	2015	Varsayılan büyüme oranı
Baz senaryo	29.1	38.1	5%
İyi senaryo	29.1	50.1	6 - 7 %
Kötü senaryo	29.1	30.1	3.5 - 4%

Potansiyel bir problem alanı

- Avrupa Birliđi ile işler yolunda giderse cari açık daha da artabilir
  - Yeni üye olan ülkelerin müzakere sürecinde cari açıklarının arttığı gözlenmiştir
  - *Sermaye akımları* Türk lirasının değerinin yükselmesine sebep olacak ve bu da cari açığı tetikleyecektir

Riskler...

- 2007'de iki seçim
- Küresel dengesizlikler
  - Dünyadaki faizler?
  - Yabancı yatırımcıların risk iştahı
- AB ile ilişkiler

Avantajlarımız...

- 2002'den beri uygulanan güçlü makroekonomik politikalar
- Artan kredibilite
- AB süreci

Türkiye ekonomisinin orta vadeli görünümü oldukça parlaktır. Ancak;

■ Bunun sürdürülebilmesi için

- Siyasi kutuplaşmalardan kaçınılması (özellikle 2007'de)
- Güçlü ekonomik programdan sapılmaması
- Reform sürecini kesintiye uğratmadan mikro temelli reformların gerçekleştirilmeye başlanması gerekiyor.

Teşekkürler

www.etu.edu.tr

www.tepav.org.tr